

Kontinuirana edukacija

POLOŽAJ PACIJENTA I TEHNIKA PRENOŠENJA TOKOM TRANSPORTA

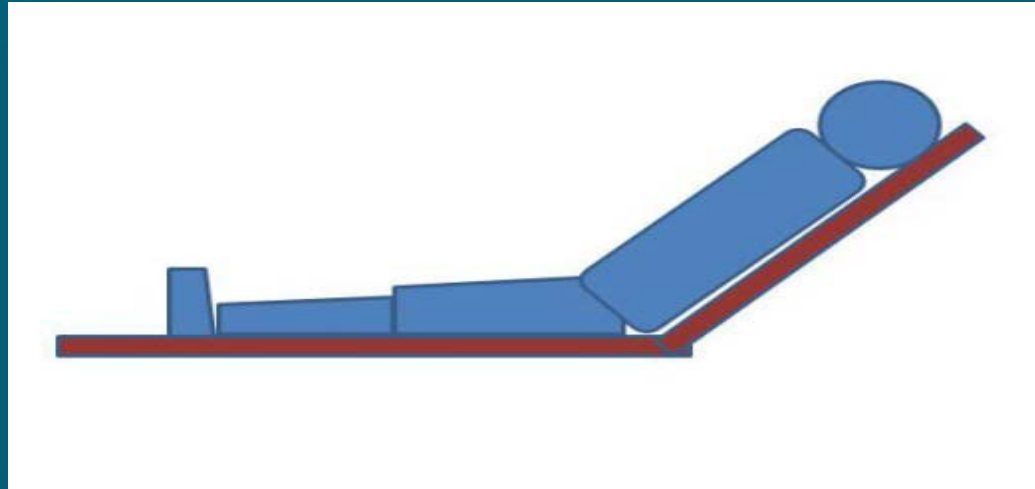
Predavač
MT Škamo Muamer

Mentor
Dr. Lejla Balić – Prašević

Položaji bolesnika u postelji i tokom transporta

- ❖ **Aktivni** – lakšim bolesnicima kojima bolest dozvoljava položaj po svojoj želji.
- ❖ **Pasivni** – položaj koji zauzimaju teški bolesnici i koji nisu u stanju da se pomiću, već ostaju u položaju u kojem ih ostavimo ili namjestimo; značajno je mijenjati položaj bolesnika najmanje na dva sata da ne bi došlo do stvaranja dekubitusa.
- ❖ **Prisilni** – položaj u kojem ostavljamo bolesnika, najčešće zbog bolnih stanja.

Transportni položaj

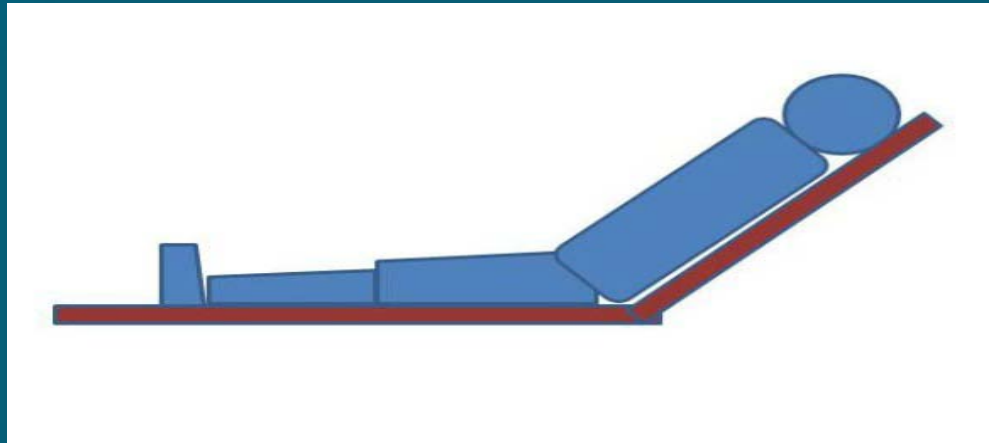

Prilikom transporta bolesnika u vozilu hitne medicinske pomoći posebnu pažnju treba posvetiti pravilnom transportnom položaju. Transportni položaj će ovisiti o bolesnikovoj bolesti ili ozljedi, zdravstvenom stanju bolesnika i potrebama. Bolesnik mora biti u potpunosti zbrinut, a prije početka transporta stabiliziran i osiguran na transportnim nosilima.

Položaj bolesnika može biti aktivan i prisilan.

- ❖ Aktivan položaj zauzima sam pacijent i to je onaj u kojem se najbolje osjeća a bolesti i ozljede mu to dopuštaju.
- ❖ Prisilan položaj u vozilu hitne medicinske pomoći određuje bolesnikovo trenutno stanje i ozljede, a sam položaj treba olakšavati tegobe i spriječiti pogoršanja.

Polusjedeći položaj

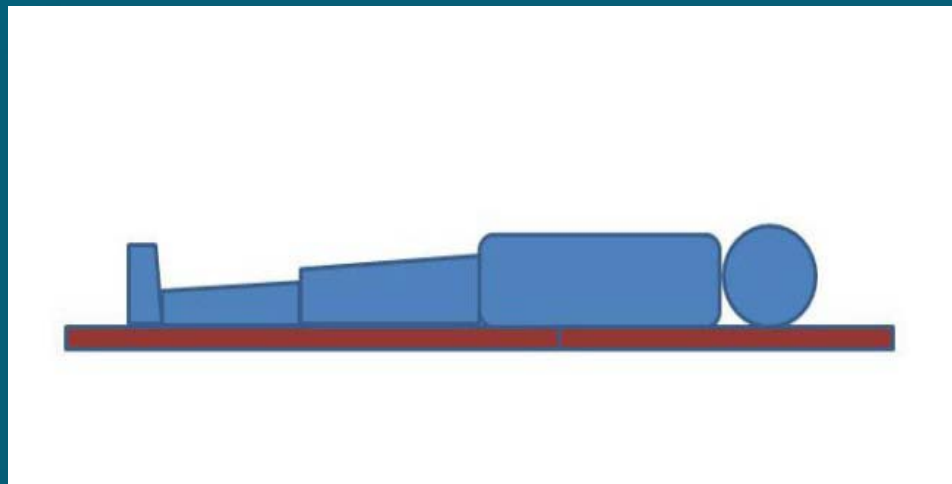

Polusjedeći položaj postižemo podizanjem uzglavlja za 45°. Bolesnik se postavlja u ovaj položaj kod ozljeda prsnog koša. To najčešći aktivni položaj koji bolesnici zauzimaju u kolima hitne medicinske pomoći tokom transporta.

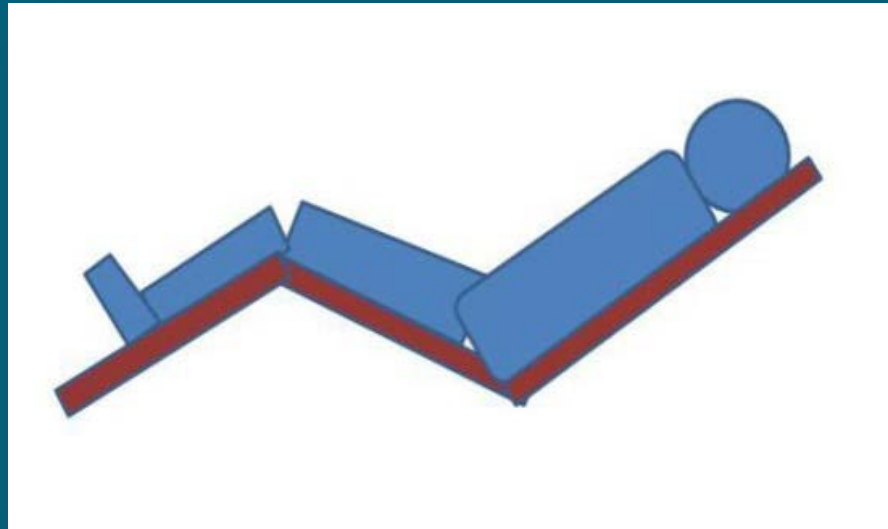
Ležeći položaj „u liniji“

Bolesnika se postavlja u ovaj položaj kod ozljede ili sumnje na ozljedu kičme.

Najčešće je onda to imobilizacija na dugoj dasci.

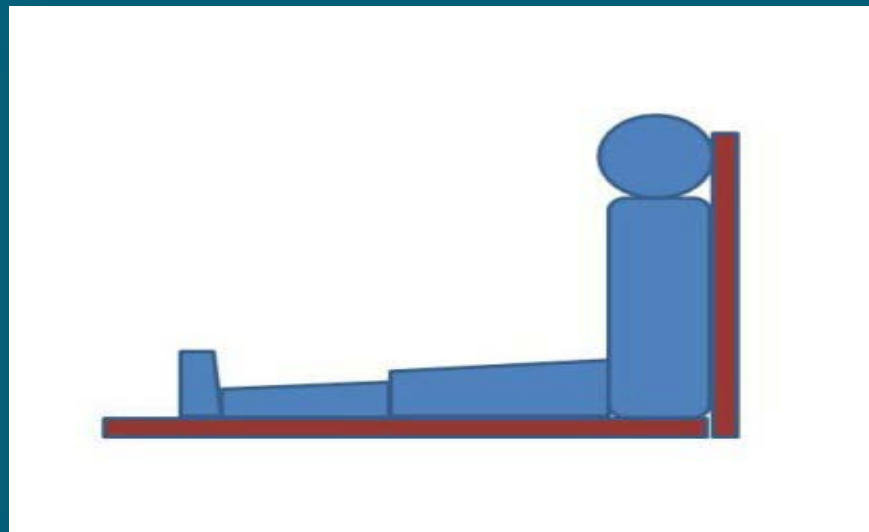
Fowlerov položaj

U Fowlerov položaj se postavljaju bolesnici sa bolovima i ozljedama trbuha, kako bi se opustila trbušna muskulatura. To je polusjedeći položaj s uzdignutim uzglavljem za 45 stupnjeva i nogama savijenim u koljenima.

Ortopnoičan položaj

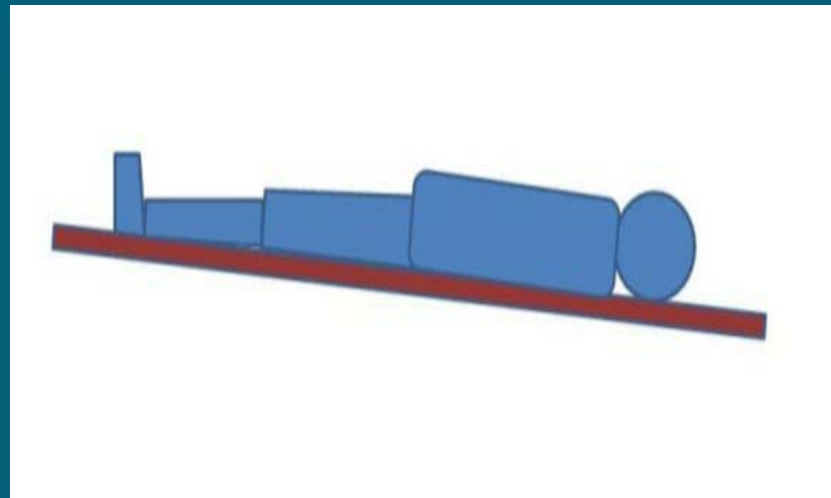
- ▣ Bolesnik je postavljen u transportni položaj na nosilima gdje je uzglavlje maksimalno podignuto pod uglom od 90° . U taj položaj se postavljaju bolesnici s vrlo otežanim disanjem.

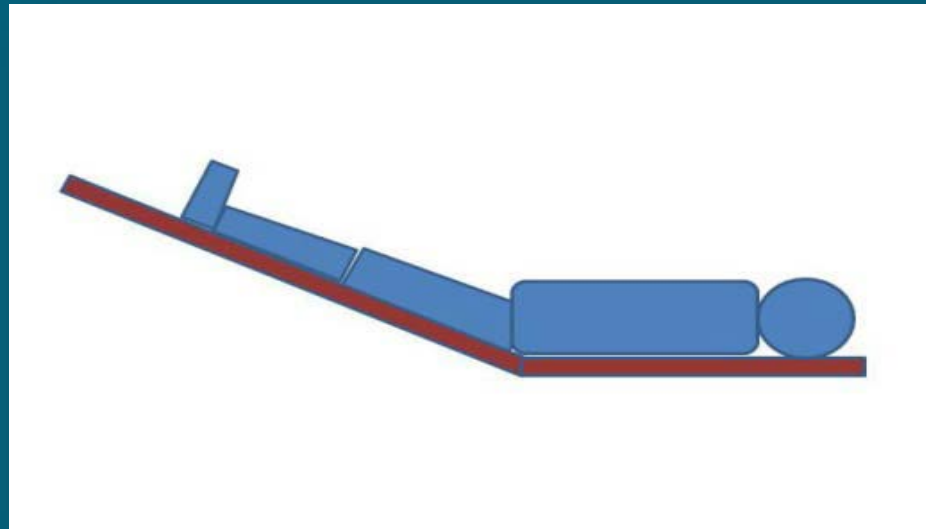
Trandeleburgov položaj

- ▣ Položaj bolesnika je ležeći, tako da je gornji dio tijela spušten niže u odnosu na donje udove. Indiciran je kod bolesnika s niskim tlakom, koji su kolabirali i kod bolesnika koji su u hipovolemičkom šoku. Položaj se napravi podizanjem podnožja i spuštanjem uzglavlja.

Autotransfuzijski položaj

- ▣ Sličan je Trandeleburgovom položaju. Glava i gornji dio tijela ostaju u ravnini, a donji udovi se podižu za oko 40-50 °. Indikacije za položaj su iste kao i za Trandeleburgov položaj.

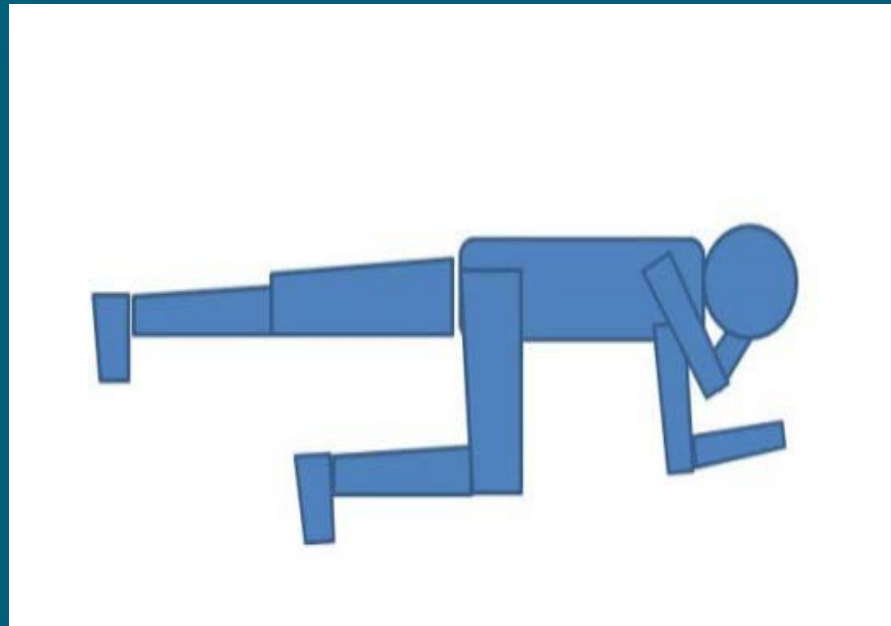

Koma položaj

- ▣ U taj položaj se postavljaju bolesnici koji su bez svijesti i dišu. Položaj treba biti stabilan, održavati prohodnost dišnog puta i spriječiti aspiraciju želudčanog sadržaja.
- ▣ Bolesnika se najprije smjesti na ravnu podlogu i to na leđima sa ispruženim nogama i rukama uz tijelo. Ruka bliže nama savija se u laktu i postavlja pod pravim uglom prema gore. Druga ruka hvata se za dlan i prislanja na obraz bliže nama, te drži prislonjena sve dok se bolesnik ne okrene. Slobodnom rukom hvatamo koljeno udaljenije noge te ga podižemo dok stopalo noge koje podižemo ne dođe u razinu s koljenom druge noge.

Koma položaj

- ▣ Tada istovremeno potiskujemo ruku na obrazu prema naprijed i dolje, te povlačimo koljeno prema nama. Nakon toga savijenu nogu postavljamo pod pravi ugao u kuku i koljenu, a glavu lagano zabacimo i smjestimo na bolesnikov dlan.
- ▣ Potrebno je često provjeravati disanje i cirkulaciju. Svakih trideset minuta bolesnika treba prebaciti na drugu stranu.

Oprema za transport bolesnika

- ❖ Postelje s ogradama
- ❖ Transporteri s ogradama i remenima za prevenciju pada, s postoljem za praćenje (monitoring) i cilindrom s kisikom
- ❖ Stolice s remenima
- ❖ Nosila – samo u vanrednim uslovima i kod unošenja bolesnika u helikopter ili avion
- ❖ Različite udlage i zračni jastuci
- ❖ Pokretni ventilatori disajnog sistema

HVALA NA PAŽNJI!